BESLUT

RÅDETS BESLUT 2010/336/Gusp

av den 14 juni 2010

om EU-verksamhet till stöd för vapenhandelsfördraget, inom ramen för den europeiska säkerhetsstrategin

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 26.2 och 31.1, och

av följande skäl:

(1) Den 12 december 2003 antog Europeiska rådet en europeisk säkerhetsstrategi där man efterlyser en världsordning grundad på effektiv multilateralism. I den europeiska säkerhetsstrategin erkänns att FN:s stadga utgör den grundläggande ramen för de internationella förbindelserna. Det är en prioritering för Europeiska unionen att stärka FN och ge denna organisation resurser att uppfylla sina uppgifter och agera effektivt.

(2) Den 6 december 2006 antog FN:s generalförsamling resolution 61/89 med titeln *På väg mot ett fördrag om vapenhandel – att fastställa gemensamma internationella normer för import, export och överföring av konventionella vapen*.

(3) I sina slutsatser av den 11 december 2006 välkomnade rådet det faktum att man formellt hade inlett processen med att utarbeta ett rättsligt bindande internationellt vapenhandelsfördrag och noterade med uppskattning att en klar majoritet av FN:s medlemsstater hade stött resolution 61/89, inklusive samtliga medlemsstater i unionen. Rådet bekräftade att unionen och dess medlemsstater skulle spela en aktiv roll i denna process och betonade vikten av samarbete med andra stater och regionala organisationer i processen.

(4) FN:s generalsekreterare inrättade en grupp med 28 regeringsexperter (nedan kallad *expertgruppen*) för att fortsätta överläggningarna om ett eventuellt vapenhandelsfördrag. Expertgruppen sammanträdde under hela år 2008 och kom fram till att det krävdes ytterligare överläggningar och att åtgärder bör vidtas steg för steg och på ett öppet och tydligt sätt inom ramen för FN. Expertgruppen uppmuntrade de stater som har möjlighet att göra det att på begäran lämna bistånd till behövande stater.

(5) I sina slutsatser av den 10 december 2007 välkomnade rådet inrättandet av FN:s expertgrupp och uttryckte sin fasta övertygelse om att ett heltäckande, rättsligt bindande instrument som överensstämmer med staternas nuvarande ansvar enligt relevant internationell rätt och som fastställer gemensamma internationella standarder för import, export och överföring av konventionella vapen skulle bli ett betydelsefullt bidrag till hanteringen av oönskad och oansvarig spridning av konventionella vapen.

(6) FN:s institut för nedrustningsforskning (Unidir) stödde denna process genom att genomföra en studie bestående av två djupgående analyser av FN-medlemsstaternas synpunkter på ett vapenhandelsfördrags genomförbarhet och tillämpningsområde samt på utkast till parametrar för detta. Analyserna, som utarbetades i december 2007 och januari 2008, blev ett värdefullt underlag för expertgruppens arbete.

(7) Den 24 december 2008 antog FN:s generalförsamling resolution 63/240 med titeln *På väg mot ett fördrag om vapenhandel – att fastställa gemensamma internationella normer för import, export och överföring av konventionella vapen*, genom vilken det upprättas en öppen arbetsgrupp för att ytterligare överväga vilka delar av expertgruppens rapport som man skulle kunna enas om att införa i ett eventuellt rättsligt bindande fördrag om import, export och överföring av konventionella vapen. Den öppna arbetsgruppen sammanträdde två gånger under 2009 och förelade FN:s generalförsamling en rapport där man konstaterar att problemet med oreglerad handel med konventionella vapen och med att dessa hamnar på den olagliga marknaden bör hanteras genom internationella åtgärder.

(8) På grundval av de ovannämnda slutsatserna beslutade unionen att stödja processen för att uppnå ett vapenhandelsfördrag genom att låta stater som inte ingår i expertgruppen samt andra aktörer, såsom det civila samhället och industrin, delta i debatten för att utveckla förståelsen av frågan och bidra till den öppna arbetsgruppens arbete. I detta syfte antog rådet den 19 januari 2009 rådets beslut 2009/42/Gusp ([1]) om stöd till EU:s verksamhet för att bland tredjeländer främja processen mot ett vapenhandelsfördrag inom ramen för den europeiska säkerhetsstrategin.

(9) Inom ramen för genomförandet av beslut 2009/42/Gusp anordnade Unidir i egenskap av genomförandeorgan för beslutet sex regionala seminarier, ett sidoevenemang samt öppnings- och avslutningsevenemang mellan februari 2009 och februari 2010. Denna verksamhet gjorde det möjligt för intressenter, bl.a. företrädare för det civila samhället, industrin och de länder som inte medverkade i expertgruppen, att delta i öppna informella diskussioner om ett vapenhandelsfördrag. Genomförandet av beslut 2009/42/Gusp erbjöd också ett tillfälle att integrera nationella och regionala synsätt i den pågående internationella processen samt att bidra till att fastställa tillämpningsområdet för och konsekvenserna av ett fördrag om handel med konventionella vapen.

(10) Den 2 december 2009 antog FN:s generalförsamling resolution 64/48, *Vapenhandelsfördraget*, i vilken man beslutade att sammankalla FN:s konferens om vapenhandelsfördraget år 2012 för att utarbeta ett rättsligt bindande instrument med högsta möjliga gemensamma internationella normer för överföring av konventionella vapen. I resolutionen beslutades också att de återstående mötena i den öppna arbetsgruppen ska betraktas som förberedande utskottsmöten för FN-konferensen.

(11) Med hänsyn till verksamheten enligt beslut 2009/42/Gusp, vilket löper ut i maj 2010, behovet av att förbereda en framgångsrik FN-konferens om vapenhandelsfördraget 2012 och rekommendationen i resolution 64/48 om att sörja för att deltagandet i konferensen blir så omfattande och verkningsfullt som möjligt, bör unionen stödja förberedelserna inför FN-konferensen för att säkerställa att den blir så inkluderande som möjligt och att den kan utfärda konkreta rekommendationer om vad som bör ingå i ett framtida fördrag. Unionens stöd till fördragsprocessen bör inbegripa åtgärder till stöd för nationella export- och importkontrollsystem i tredjeländer som skulle bli tvungna att följa ett kommande vapenhandelsfördrag.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. För att stödja vapenhandelsfördraget ska unionen genomföra verksamhet med följande mål:

— Stödja förberedelseprocessen inför FN-konferensen om vapenhandelsfördraget för att säkerställa att den blir så inkluderande som möjligt och att den kan utfärda konkreta rekommendationer om vad som bör ingå i ett framtida fördrag.

— Stödja FN:s medlemsstater i deras strävan att utveckla och förbättra nationell och regional expertis för att genomföra effektiva kontroller av vapenöverföring i syfte att garantera att ett framtida vapenhandelsfördrag när det träder i kraft blir så verkningsfullt som möjligt.

2. För att uppnå de mål som avses i punkt 1 kommer unionen att genomföra följande projekt:

— Anordnande av sju regionala seminarier, ett öppnings- och ett avslutningsevenemang, upp till tre sidoevenemang samt spridning av resultaten.

En utförlig beskrivning av ovannämnda projekt återfinns i bilagan.

Artikel 2

1. Unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (nedan kallad *den höga representanten*) ska ansvara för genomförandet av detta beslut.

2. Det projekt som avses i artikel 1.2 ska genomföras av FN:s institut för nedrustningsforskning (Unidir).

3. Unidir ska genomföra sin uppgift under den höga representantens ansvar. För detta ändamål ska den höga representanten ingå nödvändiga överenskommelser med Unidir.

Artikel 3

1. Det finansiella referensbeloppet för genomförandet av det projekt som avses i artikel 1.2 ska vara 1 520 000 EUR.

2. De utgifter som finansieras med det belopp som anges i punkt 1 ska förvaltas i enlighet med de förfaranden och regler som gäller för unionens budget.

3. Europeiska kommissionen ska övervaka att de utgifter som avses i punkt 1 förvaltas korrekt. Den ska i detta syfte ingå en finansieringsöverenskommelse med Unidir. I denna överenskommelse ska det fastställas att Unidir ska se till att unionens bidrag synliggörs i proportion till dess storlek.

([1]) EUT L 17, 22.1.2009, s. 39.

4. Kommissionen ska sträva efter att ingå den finansieringsöverenskommelse som avses i punkt 3 så snart som möjligt efter det att detta beslut har trätt i kraft. Den ska underrätta rådet om eventuella svårigheter i samband med detta och om tidpunkten för ingåendet av finansieringsöverenskommelsen.

Artikel 4

Den höga representanten ska rapportera till rådet om genomförandet av detta beslut på grundval av regelbundna rapporter efter vart och ett av de regionala seminarierna samt inledningsoch avslutningsseminarierna och sidoevenemangen. Rapporterna kommer att utarbetas av Unidir och de ska utgöra grunden för rådets utvärdering. Kommissionen ska informera om de finansiella aspekterna av projektets genomförande enligt artikel 1.2.

Artikel 5

1. Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

2. Detta beslut upphör att gälla 24 månader efter tidpunkten för ingåendet av den finansieringsöverenskommelse som avses i artikel 3.3. Detta beslut ska upphöra sex månader efter dess ikraftträdande om finansieringsöverenskommelsen då ännu inte har ingåtts.

Utfärdat i Luxemburg den 14 juni 2010.

På rådets vägnar

C. ASHTON

Ordförande

BILAGA

1. **Mål**

Det övergripande målet för detta beslut är att stödja förberedelserna inför FN-konferensen om vapenhandelsfördraget för att garantera att den blir så inkluderande som möjligt och att den kan utfärda konkreta rekommendationer om vad som bör ingå i ett framtida vapenhandelsfördrag samt att stödja FN:s medlemsstater i deras strävan att utveckla och förbättra nationell och regional expertis för att genomföra effektiva kontroller av vapenexport och -överföring.

2. **Projektbeskrivning**

2.1 *Projektmål*

Projektet syftar till att uppnå följande specifika mål:

a) Stöd till förberedelseprocessen inför FN-konferensen om vapenhandelsfördraget, bl.a. genom

i) ökad medvetenhet och kunskap om samt förståelse av vapenhandelsfördragsprocessen bland FN:s medlemsstater, i det civila samhället och hos företrädarna för industrin,

ii) främjande av inkluderande, aktivt och ändamålsenligt deltagande av så många FN-medlemsstater som möjligt i det förberedande utskott som ska sammanträda 2010-2011,

iii) fastställande och utformning av konkreta förslag till innehållet i ett vapenhandelsfördrag, inklusive ett tillämpningsområde, parametrar och konsekvenser som är så omfattande som möjligt,

iv) främjande bland tredjeländer av högsta tänkbara normer för vapenhandelsfördraget, även på grundval av regionala erfarenheter och instrument,

v) stöd till förberedelserna inför 2012 år konferens genom förstärkt förhandlingskapacitet hos deltagarna,

b) stöd till tredjeländer i deras strävande att inrätta, förbättra respektive genomföra export- och överföringskontrollsystem, bl.a. genom

i) bistånd vid inrättande och kontroll av efterlevanden av tillståndssystem,

ii) hjälp med att förbättra efterlevanden och genomförandet av nationella kontroller genom vilka ett framtida vapenhandelsfördrag ska tillämpas, inbegripet gränskontroller och övervakning av vapenexport och -överföring,

iii) stöd till utarbetandet av nationella och regionala rapporter om vapenexport- och import för att främja öppenhet och ansvarsskyldighet inom vapenhandeln,

iv) stöd till större öppenhet och ansvarskyldighet inom vapenhandeln genom medverkan i FN:s register över konventionella vapen (UN ROCA),

v) bistånd till nationella insatser för att märka och spåra handeldvapen och lätta vapen.

2.2 *Projektresultat*

Genomförandet av projektet ska leda till

a) ökad medvetenhet och kunskap om samt förståelse av vapenhandelsfördragsprocessen bland FN:s medlemsstater,

b) omfattande och mer aktivt deltagande av FN:s medlemsstater i det förberedande utskott som ska sammanträda 2010–2012, även genom utarbetande av konkreta förslag till innehållet i ett vapenhandelsfördrag med ett så omfattande tillämpningsområde som möjligt och med högsta tänkbara normer,

c) ökad medvetenhet bland tredjeländer om hur exportkontrollsystem för konventionella vapen är uppbyggda och hur de fungerar, bland annat genom stöd avsett att förbättra efterlevanden och genomförandet av nationella kontroller genom vilka ett framtida vapenhandelsfördrag ska tillämpas, inbegripet gränskontroller, samt övervakning av vapenexport och -överföring,

d) förbättrad registrering och redovisning av vapen, bland annat genom märkning och spårning och nationella rapporter till UN ROCA samt förbättrad nationell kapacitet för exportkontroller bland de deltagande staterna.

2.3 *Beskrivning av verksamheten*

I projektet ingår anordnande av sju regionala seminarier, ett öppnings- och ett avslutningsevenemang, upp till tre sidoevenemang samt spridning av resultaten.

De regionala seminarierna kommer att pågå i tre dagar på en plats som ska fastställas i målregionerna.

2.3.1 De regionala seminariernas struktur

Seminarierna kommer att inbegripa följande föredragningar och diskussioner:

Första delen (DAG 1 och DAG 2 [förmiddagen]):

a) Allmän överblick över vapenhandelsfördraget, eventuellt tillämpningsområde, eventuella parametrar osv.

b) Nationella och regionala synpunkter på ett vapenhandelsfördrag, inbegripet en föredragning av unionens syn på vapenhandelsfördraget.

c) Andra aspekter av vapenhandelsfördraget, bland annat öppenhet och biståndsåtgärder.

d) Utarbetande av rekommendationer för arbetet vid sessionerna i det förberedande utskottet.

Andra delen (DAG 2 [eftermiddagen] och DAG 3):

a) Presentation av nationella och regionala system för kontroll av handeln med konventionella vapen, inbegripet rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp av den 8 december 2008 om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel ([1]).

b) Aspekter på inrättande och upprätthållande av tillståndssystem, inklusive rättsliga och administrativa aspekter.

c) Aspekter på efterlevanden och efterlevnadsåtgärderna när det gäller nationella kontroller genom vilka ett framtida vapenhandelsfördrag ska tillämpas, inklusive gränskontroller, samt övervakning av vapenexport och -överföring.

d) Aspekter på registrering och redovisning av vapen, inklusive nationella och regionala rapporter om vapenöverföring och -överföring.

e) UN ROCA:s roll och sätt att fungera, inklusive bistånd med att lämna in nationella rapporter till registret.

f) Internationella och nationella instrument för märkning och spårning av handeldvapen och lätta vapen samt bistånd vid tillämpningen.

Tredagarsseminarierna kommer att inbegripa arbetsgruppsmöten om specifika aspekter av ett vapenhandelsfördrag.

2.3.2 Deltagare i seminarierna

Deltagarna i dessa regionala seminarier ska utgöras av bl.a.

a) diplomatisk och militär personal/försvarspersonal från länder i regionerna, i synnerhet myndigheter som svarar för nationell politik i förhållande till vapenhandelsfördraget, bland annat nationella delegater som medverkar i det förberedande utskottet för fördraget,

b) teknisk och brottsbekämpande personal från länder i regionen, särskilt tjänstemän från exportkontrollmyndigheter, tull och brottsbekämpande organ (två deltagare per land),

c) företrädare för internationella och regionala organisationer, regionalt baserade icke-statliga organisationer, tankesmedjor samt lokal och regional industri,

d) företrädare för Unidir och Unoda (avdelningen för konventionella vapen och den regionala avdelningen, inklusive i förekommande fall de regionala centrumen),

e) nationella och internationella tekniska experter på aspekter av kontroll av export av konventionella vapen, inklusive unionsexperter och företrädare för industrin.

Beroende på regionernas storlek förväntas mellan 45 och 80 personer delta i varje seminarium. En diplomat eller militär från varje inbjuden stat kommer att delta i den första delen av varje seminarium, medan en teknisk eller brottsbekämpande tjänsteman från varje inbjuden stat kommer att medverka i den andra delen. Det är den höga representanten som ska välja ut de länder som ska inbjudas till varje seminarium samt de enskilda deltagarna, i samråd med de behöriga rådsorganen och på grundval av ett förslag från Unidir.

([1]) EUT L 335, 13.12.2008, s. 99.

Man bör se till att unionsexperter på en tillräckligt hög nivå – vad beträffar såväl teknisk som politisk expertis – deltar i seminariet.

2.3.3 Bidrag: Forskningskomponent

För att garantera välinformerade och gedigna bidrag i god tid till FN-processen behövs det en stark forskningskomponent. Unidir kommer att beställa upp till tolv bakgrundsforskningsrapporter av kompetenta forskningsinstitut eller enskilda experter, med fokus på några centrala aspekter som är relevanta för projektet och för de regionala seminarierna. Unidir kommer att föreslå den höga representanten en slutlista över tänkbara forskningsinstitut eller enskilda experter med solid bakgrund när det gäller specifika frågor rörande vapenhandelsfördraget. Den höga representanten kommer att välja ut de lämpligaste på grundval av slutlistan och i samråd med de behöriga rådsorganen.

2.3.4 Seminariernas regionala fördelning

De regionala seminarierna kommer att genomföras i följande grupperingar:

a) Ett seminarium för Nord-, Central- och Sydamerika samt Västindien.

b) Ett seminarium för Mellanöstern.

c) Ett seminarium för Nord, Väst- och Centralafrika.

d) Ett seminarium för östra och södra Afrika.

e) Ett seminarium för Ostasien och Stillahavsområdet.

f) Ett seminarium för Syd- och Centralasien.

g) Ett seminarium för en vidare europeisk region.

Följande orter har preliminärt föreslagits för seminarierna:

a) Buenos Aires eller Rio de Janeiro för Nord-, Central- och Sydamerika samt Västindien.

b) Kairo eller Beirut för Mellanöstern.

c) Rabat eller Accra för Nord-, Väst- och Centralafrika.

d) Nairobi eller Johannesburg för östra och södra Afrika.

e) Jakarta eller Peking för Ostasien och Stillahavsområdet.

f) New Delhi eller Astana för Syd- och Centralasien.

g) Moskva eller Belgrad för den vidare europeiska regionen.

De slutliga seminarieorterna kommer att fastställas så att resurserna maximeras och koldioxidavtrycket minimeras samt på grundval av tillgängligt bistånd på lokal nivå. Unidir kommer att lägga fram motiverade rekommendationer om orterna, vilka ska behandlas och godkännas av den höga representanten i samråd med de behöriga rådsorganen.

2.3.5 Öppnings- och avslutningsevenemang

Ett öppningsevenemang kommer att äga rum under en dag för att presentera syftena med projektet för det internationella samfundet och inhämta bidrag från det civila samhället, forskare och icke-statliga organisationer för att säkerställa stöd för projektet. Ett avslutningsevenemang på en dag kommer att anordnas för att lägga fram projektets resultat. De slutliga orterna för dessa evenemang kommer att fastställas enligt det förfarande som angetts för att välja ut orterna för de regionala seminarierna. Öppningsevenemanget kan komma att hållas i anslutning till det förberedande utskottets möte i juli 2010, beroende på vilken dag detta rådsbeslut antas.

2.3.6 Sidoevenemang

Ett första sidoevenemang kommer att anordnas i anslutning till det första utskottet (den 65:e sessionen i FN:s generalförsamling) i oktober 2010 för att höja medvetenheten hos de intressenter som då samlas i New York angående projektet och diskutera vissa konkreta väsentliga faktorer som är relevanta för vapenhandelsfördragsprocessen.

Ett andra sidoevenemang kommer att hållas under den fjärde sessionen av det förberedande utskottets möte i New York 2011 för att för de intressenter om då samlats i New York lägga fram de projektresultat som uppnåtts vid den tidpunkten.

Ett tredje sidoevenemang kommer att anordnas i anslutning till det första utskottet (FN:s generalförsamlings 66:e session) i oktober 2011 för att för de intressenter som då samlats i New York lägga fram de projektresultat som uppnåtts vid den tidpunkten.

2.4 *Resultat – Spridning*

RAPPORTER – OFFENTLIGGÖRANDE

Varje seminarium och evenemang kommer att sammanställa en kort sammanfattande rapport över diskussionerna, rekommendationerna och idéerna om ett vapenhandelsfördrag samt om de tekniska aspekter som diskuterats. Seminarierapporterna, som kommer att avfattas på engelska, kommer att vara tillgängliga via Internet och på elektroniska lagringsmedier för distribution.

Ett utkast till slutrapport med en analys av de sammanfattande rapporterna från de sju regionala mötena och andra evenemang som ingår i projektet kommer att utarbetas och läggas fram för kommentarer vid det avslutande seminariet. Slutrapporten kommer att finnas tillgänglig via Internet och på elektroniska lagringsmedier för distribution. En broschyr där slutrapporten sammanfattas kommer att finnas tillgänglig på Internet och i pappersform.

3. **Projektets längd**

Projektets genomförandeperiod ska vara 24 månader efter det att den finansieringsöverenskommelse som avses i artikel 3.3 har ingåtts.

4. **Förmånstagare**

Detta projekts förmånstagare kommer att vara FN-medlemsstater, med särskild tyngdpunkt på statliga myndigheter som svarar för fastställande av den nationella politiken i förhållande till vapenhandelsfördraget, exportkontrollmyndigheter, tulltjänstemän och brottsbekämpande tjänstemän som behöver förbättra sin sakkunskap för att kunna garantera ansvarfull vapenhandel och förhindra ansvarslös spridning av konventionella vapen inom ramen för ett framtida vapenhandelsfördrag. Urvalet av enskilda stater som förmånstagare kommer att göras på grundval av en slutlista med förmånstagare som läggs fram av Unidir för att behandlas och godkännas av den höga representanten i samråd med de behöriga rådsorganen.

5. **Genomförandeorgan**

Unidir kommer att stå för det tekniska genomförandet av detta beslut. Unidir kommer att genomföra sin uppgift under den höga representantens ansvar. Unidir ska samarbeta med Unoda och med medlemmarna i sekretariatet för de förberedande utskotten för FN-konferensen om ett vapenhandelsfördrag.

Unidir ska när så är lämpligt samarbeta med sådana institutioner som regionala organisationer, tankesmedjor och icke-statliga organisationer och med industrin. Unidir kommer att se till att unionens bidrag lyfts fram i proportion till dess storlek.